

ECHA-16-FS-05-FI

KESKEISET TIEDOT JATKOKÄYTTÄJILLE

Käyttöturvallisuustiedotteet ja altistumisskenaariot

Tässä tiedotteessa esitellään käyttöturvallisuustiedotteet ja altistumisskenaariot jatkokäyttäjille. Tiedotteessa kuvataan, mitä ne ovat, milloin ne on toimitettava ja mitä jatkokäyttäjän pitää tehdä nämä asiakirjat saadessaan.

Jos käytät teollisessa tai ammatillisessa toiminnassa vaarallisia kemikaaleja, niiden toimittajien on yleensä annettava sinulle käyttöturvallisuustiedote.

Lisätietoja saat käyttöturvallisuustiedotteeseen liitetystä altistumisskenaarioista. Altistumisskenaarioissa kuvataan, miten ihmisten ja ympäristön altistumista jollekin aineelle voidaan hallita, jotta voidaan varmistaa aineen turvallinen käyttö.

MIKSI TÄMÄ ON TÄRKEÄÄ?

Käyttöturvallisuustiedotteen ja altistumisskenaarioiden tiedot auttavat suojelemaan työntekijöitä ja ympäristöä.

Kemikaalien käyttäjänä sinun pitää määrittää asianmukaiset toimet, jotka kemikaalien toimittajat ovat ilmoittaneet sinulle, jotta riskejä voidaan hallita asianmukaisesti, ja soveltaa näitä toimia.

Jos toimitat aineita tai seoksia toimitusketjussa eteenpäin, sinun täytyy ilmoittaa oleelliset tiedot ja antaa asianmukaiset riskinhallintaohjeet asiakkaillesi.

Jatkokäyttäjät ovat yrityksiä tai henkilöitä, jotka käyttävät kemikaalia teollisessa tai ammatillisessa toiminnassaan.

MITÄ KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTTEET OVAT?

Käyttöturvallisuustiedotteista kemikaalien käyttäjät saavat tarvittavat tiedot, joiden avulla he voivat suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä. Käyttöturvallisuustiedote sisältää seuraavat tiedot:

- tarkat tiedot toimittajasta
- kemikaalin tunnistetiedot ja vaaditut tiedot sen koostumuksesta sekä REACH-rekisteröintinumero (jos kemikaali on rekisteröity) ja tiedot kemikaalin tärkeimmistä teknisistä tehtävistä ja käytöistä
- tiedot vaaraluokituksesta ja merkinnöistä sekä ihmisten terveyteen ja ympäristöön liittyvät altistumisen raja-arvot
- ohjeet käsittelystä ja säilytyksestä sekä altistumisen seurannasta
- ensiapu- ja palontorjuntatoimet sekä turvallista kuljetusta, hävittämistä ja hätätapauksia koskevat tiedot
- aineen tai seoksen fysikaaliset ja kemialliset perusominaisuudet (esimerkiksi vesiliukoisuus, höyrynpaine, biohajoavuus) sekä tiedot stabiilisuudesta ja reaktiivisuudesta yksityiskohtaiset toksikologiset ja ekologiset tiedot
- olennaiset sääntelytiedot. Tähän kuuluvat myös tiedot siitä, onko kemikaaliturvallisuusarviointi laadittu osana REACH-rekisteröintiä ja onko aine luvanvarainen tai koskeeko sitä REACH-asetuksen mukainen rajoitus.

Käyttöturvallisuustiedotteiden muoto ja sisältö on määritetty REACH-asetuksessa.

MITÄ ALTISTUMISSKENAARIOT OVAT?

REACH-rekisteröijä tekee kemikaaliturvallisuusarvioinnin ja altistumisen arvioinnin osana rekisteröintiprosessia aineista, joita rekisteröidään yli 10 tonnia vuodessa ja joilla on tiettyjä vaarallisia ominaisuuksia.

Tämän arvioinnin osana rekisteröijät laativat altistumisskenaarioita, jotka koskevat aineen tunnistettuja käyttäjiä. Rekisteröijät lähettävät asianmukaiset altistumisskenaariot jatkokäyttäjälle aineen toimituksen yhteydessä.

Altistumisskenaarioissa kuvataan toimintaolosuhteet ja riskinhallintatoimet, joilla ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia riskejä voidaan hallita riittävästi.

Altistumisskenaariot kattavat aineen koko elinkaaren, mukaan luettuina formulointi, teollinen ja ammatillinen loppukäyttö, kuluttajakäyttö ja käyttö esineissä.

Altistumisskenaarion muotoa ja sisältöä ei ole määritetty REACH-asetuksessa, mutta sidosryhmät ovat sopineet niistä yhdessä. Altistumisskenaariossa on seuraavat osat:

- otsikko-osa
- altistumiseen vaikuttavat käyttöolosuhteet
- altistumisen arviointi (tähän voi kuulua myös riskinluonnehdinnan suhde)
- jatkokäyttäjille tarkoitetut toimintaohjeet, joiden avulla ne voivat arvioida, sisältyykö niiden käyttö altistumisskenaarioon.

MILLOIN MINUN PITÄÄ SAADA KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTTEET JA ALTISTUMISSKENAARIOT?

Sinun pitää saada käyttöturvallisuustiedote

- aineesta tai seoksesta, joka on luokiteltu vaaralliseksi CLP-asetuksen mukaan
- aineesta, joka on hitaasti hajoava, biokertyvä ja myrkyllinen (PBT) tai erittäin hitaasti hajoava, erittäin biokertyvä ja erittäin myrkyllinen (vPvB)
- aineesta, joka sisältyy erityistä huolta aiheuttavien aineiden (SVCH) ehdokasluetteloon¹.

Jos aine tai seos täyttää edellä luetellut kriteerit mutta jos sitä myydään myös yleiseen kulutukseen, käyttöturvallisuustiedotetta ei tarvitse toimittaa, ellei jatkokäyttäjä tai jakelija pyydä sitä.

Seoksista, joita ei ole luokiteltu vaarallisiksi mutta jotka sisältävät määritettyjä raja-arvoja enemmän tiettyjä vaarallisia aineita, käyttöturvallisuustiedote on toimitettava, jos jatkokäyttäjät tai jakelijat pyytävät sitä. Sinun pitää saada asianmukaiset altistumisskenaariot aineen käyttöturvallisuustiedotteen liitteenä, jos jokin toimitusketjuun kuuluva yritys on tehnyt REACH-asetuksen mukaisen kemikaaliturvallisuusarvioinnin, joka sisältää myös altistumisen arvioinnin.

ENTÄ SEOKSET?

Vaarallisten seosten toimittajien on jaettava altistumisskenaarioiden olennaiset tiedot seoksen aineista sen käyttöturvallisuustiedotteen kanssa.

Nämä tiedot voidaan jakaa monilla tavoilla:

- Liitä yhtenäistetyt tiedot seoksen turvallisesta käytöstä käyttöturvallisuustiedotteen liitteeksi.
- Sisällytä yhtenäistetyt tiedot seoksen turvallisesta käytöstä käyttöturvallisuustiedotteen päätekstiin (pääasiassa osaan 8).

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- Liitä seoksen aineiden asianmukaiset altistumisskenaariot käyttöturvallisuustiedotteeseen liitteeksi.

Käytettävissä on menetelmä, jonka avulla sekoittajat voivat määrittää asianmukaiset, jatkokäyttäjille ilmoitettavat riskinhallintatoimet.²

Jotkin toimialajärjestöt laativat parhaillaan seoksen turvallista käyttöä koskevia tietoja yleisille tuotetyypeille käyttäen sovittua mallipohjaa. Sekoittajat voivat valita tuotteilleen asianmukaiset tiedot sisältävät mallipohjat ja käytöt ja toimittaa ne eteenpäin käyttöturvallisuustiedotteen liitteenä³.

MITÄ MINUN TÄYTYY TEHDÄ?

Kun saat käyttöturvallisuustiedotteen, sinun täytyy määrittää asianmukaiset toimenpiteet, joilla riskejä hallitaan riittävästi toimipaikassasi, ja alkaa soveltaa niitä.

Sinun täytyy myös vertailla kemikaalin tunnistamiseen, koostumukseen, luokitukseen ja turvalliseen käyttöön liittyviä tietoja omiin tietoihisi aineesta tai seoksesta. Arvioi mahdolliset erot ja ryhdy korjaaviin toimiin, jos tarpeen.

Kun saat käyttöturvallisuustiedotteen mukana myös altistumisskenaarioita, sinun on ensin selvitettävä, sisältyvätkö käyttösi saamiisi altistumisskenaarioihin. Altistumisskenaarioiden olisi sisällettävä yrityksessäsi toteutettavat käytöt sekä asiakkaidesi ennakoitavat käytöt sekä työntekijöiden että kuluttajien osalta.

Sen jälkeen sinun pitää varmistaa, että myös käyttöolosuhteet sisältyvät skenaarioon, vertailemalla toimittajan altistumisskenaarioita siihen, miten sinä ja asiakkaasi käytätte ainetta.

Jos käyttösi ja/tai käyttöolosuhteesi eivät sisälly saamiisi altistumisskenaarioihin, sinun on ryhdyttävä toimiin!

MITÄ MINUN PITÄÄ TEHDÄ, JOS KÄYTTÖNI TAI KÄYTTÖOLOSUHTEENI EIVÄT SISÄLLY NÄIHIN ASIAKIRJOIHIN?

Jos sinun tai asiakkaidesi käytöt tai käyttöolosuhteet eivät sisälly saamaasi altistumisskenaarioon, toimi seuraavasti:

- Pyydä toimittajaasi toimittamaan sinulle sopiva altistumisskenaario. Sitä varten voit joutua kuvaamaan käyttöjäsi ja käyttöolosuhteitasi

toimittajillesi⁴.

- Vähintään sinun pitää toteuttaa saamassasi altistumisskenaariossa kuvatut käyttöolosuhteet.
- Korvaa aine tai prosessi sellaisella vaihtoehdolla, johon käyttösi sisältyvät, jos mahdollista.
- Etsi toinen toimittaja, joka voi toimittaa aineesta sellaisen altistumisskenaarion, johon käyttösi sisältyvät.
- Tee kemikaaliturvallisuusarviointi ja laadi oma jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraportti käyttöistäsi ja käyttöolosuhteistasi.
- Ilmoita tiedot tarvittaessa kemikaalivirastolle.

Pidä yhteyttä aineesi toimittajiin

- Jos sinulla on epäilyksiä tai kysymyksiä tiedoista, joita saat toimittajiltasi, pyydä niiltä lisätietoja.
- Käyttöturvallisuustiedote on päivitettävä viipymättä, jos vaaroista tai asianmukaisempien riskinhallintatoimien tarpeesta tulee saataville uutta tietoa.
- Käyttöturvallisuustiedotteet ja altistumisskenaariot on annettava sen maan virallisella kielellä, jossa kemikaalia toimitetaan Euroopan talousalueella.
- Jos sinulla on uutta tietoa aineiden tai seosten vaarallisista ominaisuuksista tai jos katsot, etteivät kuvatut riskinhallintatoimet ole asianmukaisia, sinulla on velvollisuus ilmoittaa nämä tiedot toimittajillesi.

TÄYTYYKÖ MINUN TEHDÄ ILMOITUS KEMIKAALIVIRASTOLLE?

Sinun täytyy ilmoittaa kemikaalivirastolle, jos käyttösi tai käyttöolosuhteesi eivät sisälly saamaasi altistumisskenaarioon ja jos

- laadit jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraportin ja jos ainetta käytetään tiettyssä käytössä yli tonni vuodessa
- olet saanut vapautuksen jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraportin laatimisesta, koska käytät ainetta yhteensä alle tonnin vuodessa
- olet saanut vapautuksen jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraportin laatimisesta, koska käytät ainetta tuote- ja prosessisuuntautuneessa tutkimuksessa ja kehittämisessä (PPORD:ssa).

⁴ Tarkista ensin, antavatko toimialajärjestöt nämä tiedot käyttökartassa. Käyttökartta on yhteisesti sovittu mallipohja, jolla ilmoitetaan tarvittavat tiedot käytöistä ja käyttöolosuhteista. Niitä on saatavilla [kemikaaliviraston verkkosivuilla](#)

² pääkomponentin määrittäminen, LCID

³ DUCC:n ohjeet

Jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraportti

Jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusarvioinnissa käsitellään sellaisiin käyttöihin liittyviä riskejä, jotka eivät sisälly saatuihin altistumisskenaarioihin. Ne perustuvat yleensä käyttöturvallisuustiedotteen vaaratietoihin.

Sinun ei tarvitse laatia jatkokäyttäjän kemikaaliturvallisuusraporttia, jos

- käytät ainetta yhteensä alle tonnin vuodessa
- käytät ainetta tuote- ja prosessisuuntautuneessa tutkimuksessa ja kehittämisessä (PPORD:ssa) ja hallitset riskejä asianmukaisesti.

Voit toimittaa jatkokäyttäjän raportin kemikaaliviraston verkkosivujen jatkokäyttäjien sivuilta.

MITKÄ OVAT MÄÄRÄAJAT?

REACH-asetuksessa on säädetty selvät määräajat (kuva 1) jatkokäyttäjän velvollisuuksien täyttämiseksi. Sinun on toimittava viivyttämättä.

Varmista, että dokumentoit, mitä olet tehnyt ja mitä aiot tehdä. Näin varmistat laadukkaan toteutuksen.

MISTÄ SAA LISÄTIETOJA JA TUKEA?

Kansalliset REACH-neuvontapalvelut tarjoavat käytännön neuvoja paikallisilla kielillä:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Teollisuusjärjestöt, kuten kemikaalien jatkokäyttäjien koordinaatiryhmä (DUCC) ja Cefic, antavat lisätietoa ja tukea.

Kemikaalivirasto antaa jatkokäyttäjille monenlaista tukea ja ohjeistusta.

» <http://echa.europa.eu/fi/regulations/reach/downstream-users>

Lisätietoja tästä aiheesta on vuorovaikutteisessa sähköisessä oppaassa 01 "Käyttöturvallisuustiedotteet ja altistumisskenaariot" ja käytännön oppaassa 13 "Altistumisskenaarioiden käsittelemistä koskevat ohjeet jatkokäyttäjille".

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Kuva 1: REACH-asetuksen mukaiset määräajat jatkokäyttäjän velvollisuuksien täyttämiseksi.

**DOWNSTREAM
USERS**

